

[Arnth Jensen.]

for nødvendigt — på, at visse magtmidler kan tages i brug, hvis alt andet glipper. Alle mennesker er jo, som Luther siger det, ikke så gode, som de burde være, og det er heller ikke alle de unge, som indkaldes til soldatertjeneste.

De tre af forsvarsministeren her fremsatte lovforslag hviler, som det er oplyst af den foregående ærede taler, på en forudgående behandling dels i ungdomskommissionen, dels i en mere sagkyndig kommission nedsat af forsvarsministeren. For tingets medlemmer foreligger dels ungdomskommissionens betænkning, dels betænkningen udarbejdet af den forannævnte kommission om hele forholdet, og oplysninger findes ligeledes i bemærkningerne til lovforslaget, i ministerens fremsættelsestale og ikke mindst i de forslag, som er udarbejdet til kundgørelser for forsvaret. Enhver har derfor rig lejlighed til at komme til bunds i hele spørgsmålet, hvorfor jeg ikke skal gå i enkeltheder om forslagene — dem kommer vi jo til at drøfte i et kommende udvalg — men kun nævne visse hovedretningslinier.

Hovedsynspunktet ved udarbejdelsen — sådan har jeg i alt fald forstået det — er vist dette, at man har bestræbt sig for, at såvel den militære straffelov som den militære retsplejelov nu skal affattes sådan, at afvigelserne mellem disse og borgerlig straffe- og retsplejelov formindskes mest muligt, såvidt det nu engang er muligt. Dette markeres bl. a. derved, som det også er nævnt, at to af de gældende militære straffeformer, skærpet arrest og streng arrest, som ikke mere har sammenligningsformer i den borgerlige straffelov, nu forsvinder. Det markeres yderligere derved, at ændringerne til den militære retsplejelov næsten alle er begrundede med, at bestemmelserne bør være i overensstemmelse med borgerlig retsplejelov. Jeg hilser dette med glæde, for vel er og bør forsvarsmagten være en enhed indenfor det civile samfund, hvor andre regler må gælde, men samtidig må der af al magt stræbes hen imod, at den ungdom, hvem disse regler pålægges, ikke får følelsen af, at det, som man hidtil har betragtet som lov og ret, nu fuldstændigt skubbes til side. Det må være sådan, at hvis de på en eller anden måde kommer på den forkerte side, nuvel, så må de tage

følgerne, men de må ikke få indtryk af, at de fuldstændig er prisgivet; de må ligesom civile borgere have krav på og ret til at fremføre, hvad de har at sige til deres forsvar, og eventuelt få den hjælp dertil, som de finder nødvendig. Dette fremgår klart af lovforslaget, og selvom der endnu er vigtige forhold i den militære retsplejelov, som der ikke er skabt den fornødne klarhed over, og som derfor stadig er henvist til undersøgelse i et internt udvalg, så er der dog allerede nu foreslået ændringer, der, når de ophøjes til lov, må betegnes som betydningsfulde fremskridt.

Hertil kommer så den nyskabelse indenfor forsvaret, som lovforslaget om talsmænd og klageadgangen er. For det første forsvinder den bestemmelse, som ofte har givet anledning til utryghed, at når en menig vil fremføre klage over en foresat, skal der først ske henvendelse til den, der klages over, og dernæst skal klagen fremsættes for den nærmest foresatte chef. Under denne ordning har det ikke kunnet undgås, at den menige kunne nære frygt for, at klagen kunne efterfølges af nogle for ham ikke behagelige følger i det daglige arbejde. Nu bestemmes det, at sådan klage, skriftligt eller mundtligt, skal fremføres for den nærmeste foresatte chef, der har fuld straffe- og rettergangsmyndighed, hvilket i almindelighed vil sige regimentschefen.

Tillige er der adgang for den pågældende til, før klage fremsættes, at drøfte sagen med en tillidsmand eller den stedlige socialrådgiver og eventuelt gennem denne opnå den juridiske bistand, han måske mangler.

Som et bindeled mellem befalingsmænd og menige indføres tillige den ordning, at der ved hver militær enhed af de meniges midte og af de menige vælges to talsmænd, som enkeltvis eller i fællesskab overfor den nærmeste foresatte chef kan fremføre andragender eller besværgelser. Det er en forudsætning fra begge sider, at man gennem forhandlingsmøder benytter dette bindeled til at skabe det bedst mulige samhörighedsforhold. Det er min faste overbevisning, at vil man fra begge sider forstå, at der her er givet en udstrakt hånd, vil denne ordning netop kunne skabe den tillid mellem befalingsmænd og menige, som er af uvurderlig betydning for hele forsvarets stabilitet og effektivitet. I de to første